

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 216. — ŠTEV. 216.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 13, 1924. — SOBOTA, 13. SEPTEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

RAZNE NOVOSTI VOLILNE KAMPANJE

Poskusna gaslovanja. — Delavske demonstracije za sen. La Folletta. — Dawes se je odločno izrekel proti La Follettu ter obsodil njegove nazore. — Razne izjave glede progresivnega kandidata. — Ko bo govoril La Follette v New Yorku bo tudi Gompers navzoč. La Follette dolže puntarstva in boljše vizma.

Takozvano poskusno gaslovanje, katero je vprizoril list American po vsej Ameriki, kaže očividno se vedno, da je povečal La Follette svojo prednost nad obema ostalima predsedniškima kandidatom.

Ob priliki govora, katerega bo imel prihodnji četrtek senator La Follette v Madison Square Garden v New Yorku, namerava delavske organizacije vprizoriti demonstracijo. Samuel Gompers, predsednik Ameriške Delavske Federacije, bo navzoč na govorniškem odru.

Med organizacijami, ki bodo poslane svoje delegate, se nahajajo Central Trades and Labor Council, delavske federacije države New York, International Ladies Garment Workers' Union, organizacije krznarjev, Analagated Clothing Workers, šestnajst različnih železniških delavskih zvez, in številne druge organizacije iz sosednjih držav.

Tiskarji so pričeli krožiti med svojimi člani nabiralne pole za prispevke k kampanji La Folletta.

Združeni tekstilni delavci Amerike, ki imajo 58,000 članov, so se včeraj na svoji letni konvenciji izrekli za La Folletta in Wheelera.

Milwaukee, Wis., 12. septembra. — Včeraj zvečer je imel republikanski kandidat za podpredsedništvo, general Dawes svoj prvi volilni govor v domači državi La Follette. To kandidaturu je označil kot "višek demagoštva, kojega namen je izpodkopati ustavne temelje republike." La Follette samega je imenoval mojstrskega demagoga, pred katerimi morata posvariti on in njegova saranka ves narod.

Govornik je lopnil nato tudi po socialistih ter izjavil končno, da se volilstvo Wisconsinu ne bo na volilni dan dolgo pomišljalo, temveč tako glasovalo kot zahteva "zastava te sladke dežele prostosti".

Washington, D. C., 12. septembra. — Glavni štan La Follette je objavil izjavo polkovnika Warren Fisherja, narodnega poveljnika United American War Veterans, ki šteje 60,000 članov. V tej izjavi se glasi, da je La Follette domoljub in da se je zavzemal tekom svetovne vojne za prostost govora, zborovanja in tiska. Če bi mogel prodreti s svojo politiko, bi se skrčil dobiček vojnih profitirjev na dvajset ali deset odstotkov. Ko je napovedala Amerika Nemčiji vojno, je glasoval za večino odredb, ki bi mogle olajšati usodo ameriških vojakov. Polkovnik je pričel svoja izvajanja z trditvijo, da so volitve boj med velikimi kapitalističnimi interesi Wall Streeta, plutokracije in njih republikanskih in demokratičnih kandidatov na eni strani ter voditelji pravega amerikanizma na drugi strani, kot sta La Follette in Wheeler.

Denver, Colo., 12. septembra. — Demokratični predsedniški kandidat John Davis namerava danes zaključiti svojo kampanjo v Coloradu. Na poti v Cheyenne bo imel z zadnje platforme vlaka par govorov.

ZDRUŽENE DRŽAVE SO IZKRALE SVOJE ČETE V HONDURASU.

Washington, D. C., 11. sept. — V Ceibi, Honduras, se je izkrcalo sto ameriških mornariških vojakov, z lahke križarke "Honduras".

Križarka je odpula proti Teli, kjer bo zaščitila tamošnji ameriški konzulat.

MAŠČEVANJE ZA MATTEOTTIJEV UMOR.

Rim, Italija, 12. septembra. — V tukajšnji bolnišnici je umrl fašistovski poslanec Armando Casarini. Obstrčil ga je neki mladi tesar po imenu Giovanni Corvi.

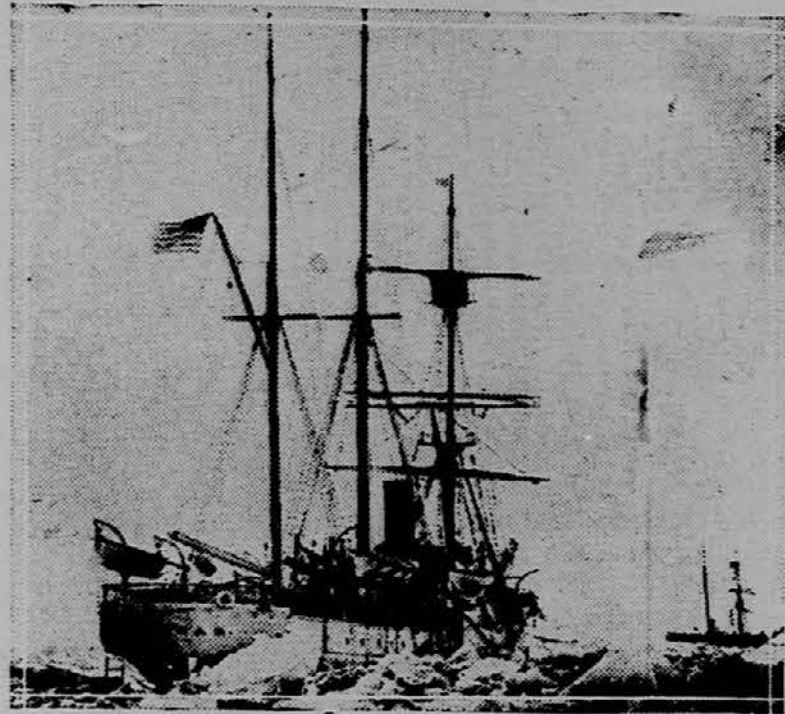
Pri zaslišanju je rekel, da se je hotel maščevati nad fašisti, ker so umorili fašistovskega poslanca Matteottija.

Obstrčil ga je v vozu cestne železnice.

NEMČIJA BO ZOPET PLAČALA

Berlin, Nemčija, 12. septembra. Nemčija je na temelju Dawesovega reparacijskega načrta izplačala zaveznikom nadaljnjih dvajset milijonov zlatih mark kot drugo plačilo.

OBREŽNA PATROLNA LADJA NA ZADNJI POTI V ZGODOVINSKI OBLEKI

Slika nam kaže ameriško patrolno ladjo "Bear", ki je zamrznila v severnem ledu. Kapitan je dobil povelje, naj se vrne proti jugu, kakorhitro se bo začel tajati led. Zatem bodo ladjo uničili, ker je že stara in je v vožnja na nji nevarna. Posadka te ladje je rešila že dosti polarnih ekspedicijskih ter vzdržala redno zvezo med najsevernejšimi prebivalci in ameriško civilizacijo.

ZAKONSKA ŽENA JE ZAKOPALA VEČ OTROK

Mož je izjavil, da je žena zakopala več otrok. Novorojenčka so baje razkrili še ob pravem času. Mož je rešil otroka.

Forked River, N. J., 12. sept. Detektivi z Ocean okraja so preiskovali včeraj in danes tukaj obdolžitev, katero je dvignil neki mož proti svoji ženi. Soglasno z njegovo izjavo je vprizorila poskus, da spravi s poti svojega novorojenčka s tem, da je živega zakopala. Mož je obdolžil nadalje ženo, da je ob treh ali štirih prejšnjih prilikah izvršila slični zločin.

Ženo, Mrs. Eugene Saunders, staro trideset let, so prevedli v Lakewood bolnico. Čeprav ni bila dosedaj še dvignjena proti njej formalna obtožba, je vendar pod stalnim, strogim nadzorom. Prihodnji četrtek, še predno bo izpuščena iz bolnice, se bo velika porota pečala s to zadevo. Družina Saunders ima dva otroke, osem let starega dečka ter šest let staro deklico. Saunders je rekel detektivom ter zastopnikom okrajnega pravdnika, da je zadnjih par dni opazoval svojo ženo, ki je bila noseča, ker je pričel nekaj sumiti radi njenega sličnega obnašanja ob prejšnjih prilikah. Predvčerajšnjem jutru, je rekel, da je povila otroka ženskega spola. Pri porodu ni bilo nikogar. Novorojenega otroka, je pripovedoval Saunders, je kmalu nato odnesla v grmičevje, kjer ga je pokopala med peskom in listjem.

Saunders je nato z grabljami očistil prostor ter našel dete še živo. Najprej ga je pustil ležati ter odvedel svojo ženo v hišo. Nato se je vrnil z avtomobilom ter odnesel otroka. Otroka in mater je odvedel nato na dom svojih starišev ter obvestil oblasti. Iz stanovanja starišev so mater in otroka odvedli z ambulanco v Lakewood bolnico, ki je oddaljena 20 milj. kjer so pridržali mater, da jo zdravijo ter opazujejo. Otroci ni trpel navidez nobene škode.

Saunders je obdolžil svojo ženo, da je zašarila v zemljo več svojih otrok, da pa ji nikdar ni mogel priti na sled ali jo zalotiti pri dejanju. Ta nova obdolžitev ni dosedaj še predmet preiskave. Žena ni še niasar izpovedala, ker je slaba ter je ni mogoče zaslišati.

BRAZILSKA VSTAŠI BEŽE PROTI PARANI.

Buenos Aires, 12. septembra. — Soglasno z neko brzojavko, ki jo je dobil časopis "Nacion", so zvezne čete popolnoma porazile vstaške v državi Sao Paulo.

Ostanki so se v velikem neredu umaknili proti Parani. Vlade čete so zaplenile veliko vojne materiala.

AVSTRIJA SE JE ZAČELA LASKATI MALI ENTENTI

Mlada nemška republika je povsem izpremenila svojo zunanjo politiko. Pogajanja z nasledstvenimi državami.

Berlin, Nemčija, 12. septembra. Zadnja poročila z Dunaja so povzročila tukaj pravo senzacijo, kajti mlada nemška republika je polnoma izpremenila smer svoje politike. V kratkem času bo odstopil Zimmermann, ki je komisar Lige narodov za Avstrijo, in Avstrija bo kmalu postala članica Male entente. Zimmermann je dosedaj nadzoroval avstrijske finance.

Nadalje se glasi, da bo tem u vodim korakom sledila popolna zveza med Avstrijo in Čehoslovako oziroma Jugoslavijo.

V tem smislu je že pripravljaval avstrijski kancler dr. Seipel s francoskim poslanikom na Dunaju, Pontalisom.

Berlinski časopisje je jako zmerno v svojih komentarjih. Svetuje zmernost ter svetuje prijateljske odnose med Nemčijo in Avstrijo.

GRŠKA JE ODPOVEDALA TRGOVINSKO POGODBO.

Beograd, Jugoslavija, 12. sept. Med jugoslovansko državo in Grško je obstojala začasna trgovska pogodba, ki se je podaljševala vsake tri mesece. Sedaj je grški poslanik v Beogradu v imenu svoje vlade odpovedal to pogodbo. Postopanje grške vlade je izzvalo v jug. krogih začudenje, ker sedaj ni mogoče skleniti definitivne pogodbe, ker je jugoslovanska vlada zaposlena s pripravami za trgovinske pogodbe z Avstrijo, Čehoslovako in Ameriko.

ŠTIRJE SO SE SMRTNO PONEBREČILI.

Benetke, Italija, 12. septembra. V Sile je padel avtomobil, v katerem so se nahajale štiri osebe. Vsi štirje so bili na mestu mrtvi. Najbrže šofer ni poznal dobro poti.

ZALOGE PREMOGA.

V tekočem letu je bilo izkopanega več trdega premoga kot lani ter je tudi cenejši.

LOEB IN LEOPOLD STA ŠTEVILKI 9305 IN 9306

Morilec so prevedli v državno kaznilnico ter ju utaknili v jetniško uniformo. Nevarna nezgoda na poti v jetnišnico. Opravljati bosta morala težiška dela. Deset jih zahteva nagrado.

Chicago, Ill., 12. septembra. — Nathan Leopold in Richard Loeb, ki sta prespala noč v posamezni celici, kot se zgodi to pri vseh kaznjenceh, sta bila preoblečena ter sta dobila številki 9305 in 9306. Danes sta pričela svoj prvi dan dosmrtno ječe radi umora malega Roberta Franka. Razkošno in brezskrbno življenje v svojih palačah sličnih domovih v Chicagu sta zamenjala za rutino, določeno za vse zločince, obsojene na dosmrtno ječo ter bosta pričela v kratkem opravljati naporno telesno delo v eni številnih tvornic in delavnic kaznilnice.

Danes bosta prisostvovala proslavi Defense Day-a v kaznilnici in jutri zvečer jima bo dovoljeno udeležiti se kinematografske predstave, ki se vrši vsaki teden enkrat. V nedeljo bosta imela priliko prisostvovati službi božji v ne na dosmrtno ječo ter bosta pričela delati.

Oba mladiča so privedli včeraj zvečer iz ječe Cook okraja v kaznilnico v Jolietu. Čas odpotovanja je bil celi dan negotov, ker je bilo treba izročiti preje državnemu pravdniku par dokumentov, ki so povzročili zakasnenje. Na poti sami je obema pretiša smrt, ko je zdrsil avtomobil, v katerem sta se nahajala in je vozil z naglico 35 milj na uro, navzdol po nasipu Chicago & Joliet električne železnice.

Oba kaznjence, ki sta bila priklenjena na detektive, sta komaj ušla smrti. Avtomobil se je ustavil, a je lahko hitro nadaljeval svojo pot in malo pred osmo uro zvečer so se vrata kaznilnice za "vedno" zaprla za obema.

Oba mladiča sta se zelo prestrašila, ko se je pripetila nesreča ter sta popolnoma izgubila brezbriznost in nadutost, katero sta kazala tekom celinega procesa. Z velikim zanimanjem sta opazovala novo okolico. Naglo in pokorno sta se podredila vsem poveljem.

V načinu življenja teh milijonarskih sinov se je pojavila sedaj velikanska izprememba. Nič več ne bosta dobivala obedov od zunaj, ne bosta smela sprejemati obiskov prijateljev in tudi obiski sorodnikov bodo omejeni.

Chicago, Ill., 12. septembra. — Potem ko so našli truplo na brutalen način umorjenega 14-letnega Roberta Franka, je razpisal policijski načelnik nagrado \$1000 z aretacijo morilec ali morilec. Oče umorjenega je dodal še nadaljnjih pet tisoč. Dosedaj se je prijavilo deset oseb, ki trdijo, da so upravičeni do nagrade, vsaj dela nagrade. Župan je sedaj imenoval komitej, ki bo ugotovil, kdo je v resnici upravičen do nagrade.

Policijski načelnik Collins se je zelo pohvalno izrazil o svojih ljudeh. Rekel je:

— Nobene druge opore niso imeli kot očala Leopolda in s pomočjo te slabotne opore se jim je posrečilo zaslediti morilec. Ponenem sem na svojem judi.

SMRTNA KOSA.

Smrt se je oglasila pri družini Jakoba Hribar v Walsenburg, Colo. Dne 18. avgusta je po operaciji na slepiču za vedno zaspala njegova žena, mati sedmoro otrok; najmlajši je šele 10 mesecev star. Prizadeti družini naše sožalje!

S POSVETA LIGE NARODOV V ŽENEVI

Anglija zahteva odločitev Lige glede pravice iskanja. — To vprašanje je bistvenega pomena za vsak program prisilne arbitracije. — Namignila je, da je pripravljena poslužiti se mornarice za nasilno uveljavljanje miru. — Liga namerava ustanoviti neodvisno georgijsko republiko. — S tozadevno resolucijo se peča poseben odbor.

Poroča Arno Dosch - Fleuret.

Ženeva, Švica, 12. septembra. — Pravico iskanja na morju, ki je bilo največje sporno vprašanje zadnje vojne, je predložil včeraj Ligi narodov Sir Cecil Hurst, član angleške delegacije. Razpravo o arbitraciji je s tem stavil zopet na realno tla s konkretnim predlogom. To pravico je označil v prvi komisiji Lige narodov kot najbolj nadelžno vprašanje, glede katerega mora Liga sklepati, predno se bo rešilo vprašanje arbitracije.

"Če bo Anglija kdaj pozvana, naj opravlja na morjih policijsko službo za Ligo," je izjavil, "hoče pravico zaplenjenja, brez nevarnosti, da se jo pozove pred Mednarodno arbitrajsko sodišče."

Razpravo je s tem postavil naenkrat na realna tla po neizogibni prvi splošni razpravi ter tudi namignil, da spoznavajo Angleži možnost, da bodo pozvani, naj nudijo Ligi aktivno oboroženo pomoč in da jo bodo tudi nudili.

Rekel je, da predstavlja mornariško vojevanje poseben problem. Narodi z velikimi morskimi silami bodo mogoče naprošeni, naj uporabijo te sile pri podpiranju dogovorov in na prošnjo Lige bodo mogoče pozvani, da vprizore akcijo, "ki bi jih brez dvoma spravila v oster konflikt s katerikoli narodom, ki bi tržil s sovražnikom naroda."

Rekel je, da bi Anglija pričakovala, da se ji da pravico iskanja, brez vmešavanja od drugih in da bi moral osem in trideset članek statuta, s katerim se je ustvarilo mednarodno sodišče, vsebovati rezervacijo v tem smislu. Če se tako rezervacijo uveljavljuje ter sklone Liga arbitrajski govor, so tukaj prepričani, da bi bila tudi Amerika, čeprav izven Lige, prisiljena, pridružiti se ekonomskemu bojkotu, če bi izbruhnil kak evropski konflikt.

Ženeva, Švica, 12. septembra. — Liga narodov je storila korak, kojega namen je uveljaviti neodvisnost republike Georgije, ko so Francija, Belgija in Anglija predložile resolucijo, v kateri se prosi svet Lige, naj zasleduje razvoje v Georgiji in naj se posluži prve prilike, ki se bo nudila, da ji pomaga z miroljubnimi sredstvi, na temelju mednarodnega prava.

Resolucijo smatrajo v Ženevi za skrbno sestavljeno izjavo velesil, da nameravajo izpolniti besedo, katero so dale Georgiji pred več leti, da bodo nanreč priznale njeno neodvisnost.

Paul Boncour, francoski delegat, je pojasnil, da je resolucija posledica dogovora, ki je bil sklenjen med MacDonaldom in Herriotom, ki je čul prošnjo Georgije, naj se ji pomaga in ki je bil mnenja, da bi Liga zanemarjala svoje dolžnosti, če bi ne storila nečesa, da vrne mir pokrajini, v kateri teče sedaj kri. Resolucija je bila izročena komiteju za tekoče posle.

HERRIOT ŠTUDIRA RUSKO VPRAŠANJE.

Pariz, Francija, 12. septembra. Francoski ministrski predsednik Herriot je sklenil imenovati poseben odbor, ki bo natančno pre-

študiral obstoječe rusko vprašanje.

Posledica teh študij bo najbrže priznanje ruske sovjetske vlade. Odbor bo tvorilo pet članov in predsedoval mu bo senator de Monzie.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledele:			
JUGOSLAVIJA:			
1000 Din. — \$14.10	2000 Din. — \$28.00	5000 Din. — \$69.50	
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev, računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.			
Računilja na zadnje pošte in izplačajo "Poštni čekovi svet".			
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:			
200 lir \$ 9.90	500 lir \$23.75		
300 lir \$14.55	1000 lir \$46.50		
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.			
Računilja na zadnje pošte in izplačajo "Poštni čekovi svet".			
Za pošiljke, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.			
Vrednost Dinarjev in Lir sedaj ni stalna, menja se večkrat in negotovno; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roke.			
POŠILJATVE PO BREZJOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—			
Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.			
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.			
FRANK SAKSER STATE BANK			
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.			
Tel. Cortlandt 497.			

"GLAS NARODA"

SLOVENE DAILY

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SARKER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En leto tebe volja list za Ameriko	Za New York za isto leto	\$7.50
En leto tebe volja list za Evropo	Za pol leta	\$3.50
En leto tebe volja list za Evropo	Za inozemstvo za isto leto	\$7.50
En leto tebe volja list za Evropo	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in brezplačno. Dopolni, brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejeli bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

REPUBLIKANCI IN PLAČE

Gospod Coolidge in njegovi trabantje se hočejo na vsak način prisiliti ameriškim delavcem, da bi pri prihodnjih volitvah glasovali zanje.

Pred kratkim je trdil predsednik republikanskega narodnega odbora William M. Butler, da je republikanska administracija razrešila delavski problem.

Za primerljivi vzgled je navedel Evropo, češ, v Evropi je na milijone brezposelnih, ki so navezani na podporo svojih vlad, docim ni v Združenih državah stivari, katero bi se lahko označilo z besedo brezposelnost.

Te srečne in zavidanja vredne razmere je ustanovila republikanska stranka.

Nadalje se je odločno izrazil proti vsaki podpori brezposelnih iz javnih sredstev. To je po njegovem mnenju neameriško.

Se predno je prečital Butler svoje izjave, je nekaj podobnega povedal sam predsednik Coolidge.

Obiskala ga je namreč delegacija delavskih "voditeljev", ki so se vedno in pri vsaki priliki odlikovali po svojem nazadnjaštvu. Tem voditeljem je govoril Coolidge o paradizu, v katerem se nahaja ameriški delavec.

"Ameriški delavec," je rekel, "ni deležen samo več denarja in več sladkosti, katere more kupiti za denar, pač pa je v sedanjem času plačan več kot je bil kdaj prej in več kot je plačan katerikoli delavec na svetu."

Ko so delavski "voditelji" slišali te besede, so se jim pojavile solze v očeh in so začeli burno ploskati.

Pri tem je pa vsakdo natančno vedel, da so trditve predsednika neresnične in da ni zasluga republikanske administracije, ako se ameriškim delavcem še slabše ne godi.

Vsi vladni uradi, od železniške oblasti do generalnega pravdnika si na vse načine prizadevajo pomagati pod jetnikom pri striženju plač in slabšanju delavskih pogojev.

Ko so poštni uslužbenci, ki so za svoje odgovorno delo najmanj plačani, zahtevali malenkostno povišanje plač, je proti nji modločno nastopil Coolidge ter jim prekrizal račune.

Coolidge pravi, da so delavske plače večje kot so bile kdaj prej.

Baš nasprotno pa dokazujejo poročila državnih in narodnih delavskih departmentov.

V državi New York so bile meseca julija letošnje ga leta plače za šest milijonov tedensko manjše kot so bile meseca julija lanskega leta. Nadalje je konstatiral newyorški industrijski komisar, da so se plače izza meseca aprila znatno znižale.

Visoke plače, o katerih govori predsednik, so jako relativne.

Res, da so nekatere skupine delavskih aristokratov primeroma dobro plačane, pretežni del ameriških industrijskih delavcev pa le toliko zasluži, da se komaj preživi.

O tem bi lahko predsedniku Coolidge-u marsikaj povedal John L. Lewis, predsednik premogarske unije, seveda, če bi hotel.

Isto je v pletilni in isto v kovinarski industriji.

Coolidge računa lahko le z največednejšim in najbolj zaslepljenim delom ameriškega delavstva.

Novice iz Slovenije.

Leo Štukelj, svetovni šampion v telovadbi, je pozvan na Finsko, da prevzame ondi mesto telovadnega učitelja. Štukelj se je odzval vabilu in odpotuje v kratkem na Finsko. Na Finskem seveda ne ostane trajno.

Zopet smrtna nesreča na Tri glavu.

Severna triglavka stena je zahtevala zopet človeško žrtev. Ponesrečen je v evetu mladosti visokošolec Vladimir Topolovec, jurist na ljubljanskem vsenčilšču.

sin višjega revidenta državnih železnice v Ljubljani. Kakor pripovedujejo njegovi prijatelji, je večja

družba dijakov, sestojeca iz članov "Preporoda" in pa akademskega društva "Jadrana", šla v triglavsko pogorje, da tamkaj postavi spominsko ploščo pred meseci ponesrečenemu drugu Antu Lenarčiču. V Mojstrani se je družba razšla. Večji del družbe je krenil skozi Kot v Staničevo kočjo, ponesrečeni Topolovec in pa maturant Deregi sta šla skozi Vrata v Aljažev dom, tam prenočila in se v nedeljo 24. avgusta zjutraj napotila proti severni triglavski steni. Ko sta okrog 5. ure zjutraj zapustila Aljažev dom, je bilo lepo vreme, ki pa se je dopoldne spreminilo v dež in sneg. Med 10. in

ČE dobiva vaš otrok pravilno hrano, bo zrastel v močnega in zdravega. Eagle Mleko je bilo poglavitna hrana že 63 let ter je vzredilo na tisoče otrok v močne in zdrave moške in ženske.

Če ne veste, kako uporabljati Eagle Mleko, nam pošljite ta oglas, in mi vam bomo poslali navodila glede hranjenja. Knjigo za otroke ter razna druga dragocena navodila zastonj. No. 1.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BUILDING NEW YORK

12. uro sta pripeljala že proti vrhu stene, ko se je dogodila nesreča. O mestu, kje se je Topolovec ravnal, ponesrečil, se ne ve; sodi se, da hotel vezati slovensko in nemško pot skozi severno steno. Spremljevalec Deregi je srečno prispel vrh Triglava in prišel naznanit nesrečo na Kredarico. Medtem so Topolovecvi prijatelji vzdavili ploščo Lenarčiču in čakali na Topolovec, ki bi moral imeti spominski govor. Tragična usoda pa je hotela, da jih je ravno v tem času dohitela vest o ponesrečenju.

Smrtna kosa.

Iz Dobrovolja poročajo: Po dolgi mučni bolezni je preminul dne 23. avgusta Jernej Prijatelj iz Male vasi. Pogreb pokojnega je bil 25. avgusta. Zapuščena žalujoča žena in štiri sinove; najstarejši je star 24 let, najmlajši 2 leti. Pokojnik je bil v Ameriki 26 let. Bil je priljubljen v celi okolici in skrben oče svojim otrokom ter zvest nosilec kmetske misli.

V Ljubljani je 27. avgusta po daljši mučni bolezni umrl Alojzij Aceito, mestni stavbnik in posestnik. Pokojnik je bil iz znane narodne ljubljanske rodbine. Bil je solopni priljubljen in spoštovan. Po svojem prepričanju je bil narodnjak in naprednjak.

V Sp. Šiški je umrla 29. avg. Jedert Malgajeva (Mitteregger), zasebnica. Bila je izredno dobra žena, ki so jo spoštovali vsi, ki so jo poznali.

V deželni bolnici v Ljubljani je 29. avg. preminul v najlepši dobi življenja žel. uradnik Iv. Zrimšek.

Nesreče pri delu.

Jakob Reben, 33letni delavec iz Hotečnice, je razstreljeval skalovje. Mina je predčasno eksplodirala, pri čemer je Reben zmekalo levo nogo in desno roko. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico, vendar je malo upanja, da okreva. Ponesrečenec je oženjen in ima dva otroka.

Strojnemu ključavničarju Leopoldu Žoržu, zaposlenemu v ljubljanskih Strojnih tovarnah in li-varnah, je transmissijski jermen zlomil levo roko. Prepeljali so ga v bolnico.

Delavec Alojzij Jazbinšek, zaposlen v papirnici v Vevčah, je dvignil težak zaboj, pri čemer je zadobil tako težke notranje poškodbe, da so ga morali prepejati v bolnico.

Anton Vilčnik od Sv. Marka pri Trbovljah je pri svojem delalajcu v Trbovljah pilil naboj, ki mu je pri tem eksplodiral in mu odtrgal dva prsta na levi roki.

Napad božjasti na ulici.

Na Koroški cesti v Mariboru je padel delavec V., kateri se je, da si božjasten, navlekel alkohola. Ker ga bolnica, ki takih bolnikov ne sprejema, ni sprejela v oskrbo, se ga je moralo oddati v policijske prostore.

Zdravstveni izkaz Ljubljane

V času od 17. do 23. avgusta izkazuje to-le statistiko: Umrlo je 21 oseb, 12 moških in 9 žensk (tujcev). Smrtni vzroki: jetnika 3, pljučnica 2, davica 1, dušljivi kašelj 1, trebušni legar 1, zastrop-

ljene arne 1, rak 1, drugi naravni smrtni vzroki 11. Med tem časom se je rodilo 16 otrok, 7 dečkov in 9 deklic (1 mrtvorojena). Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1, griza pa 2 slučaja.

Nočni napad.

V nedeljo 24. avgusta ponoči se je vračal tesar Franc Veselak iz neke ogostilne mimo Glazije proti domu v Levece. Napadel ga je neki Alojzij Ogrinc iz Levece z nožem ter ga precej ranil.

Posestnikov sin tat.

Iz Močne na Štajerskem poročajo: Dne 18. avgusta je bilo pri posestniku Francu Ribiču vromljeno in tat je odnesel 800 K gotovine med tem časom, ko so bili vsi domači na travniku pri nala-ganju sene. Orožniški patrolji postaje Šmarjeta ob Pesnici orožnikoma Znidaršič in Frangež se je posrečilo po daljšem poizvedovanju izslediti tatu v osebi ugled-nikovega sina Antona C. iz Močne, kateri je pri aretaciji izjavil službujočima orožnikoma prošnjo, da ga spustita, oziroma da mu naj odpustita ter da bo zadevo poravnal. Udeležiti se je mislil mladeneškega shoda, ki se je vršil 23. in 24. avgusta v Mariboru, pa mu je primanjkovalo denarja. Oko pravice pa ni tako mehkosrdno in ga je ovadilo sodniji, katerega mu bo pokazala, po katerem paragrafu se ne sme na tak način denar izposojevati. Dotičnik ima po izpovedbi sosedov že več takih grehov, kateri so po paragrafi kazenskega zakona neodpušljivi.

Novi poljski novci - kovani v Združenih državah.

Svetovna vojna ni izpremenila samo evropskega zemljevida, ampak je izpremenila tudi evropski denar. Nastali so novi denarji.

Novi poljski zloty je ena prvih novih enot, katere bodo izdelali v novčarni Združenih držav. Dovolj srebra in drugih sestavin bo do preskrbela štiri ameriške korporacije za napravo 12 milijonov en-zlotyjskih novcev in polovico toliko dvo-zlotyjskih novcev. Zloty bo imel pa vrednost 19.3 centa, kot francoski frank. V Evropi se povračajo redne razmere in to naj nas opominja na važnost, da si moramo tudi mi zaščititi redne razmere v našem lastnem življenju. Zdravje je edina zaščita, za katero lahko spravimo vse, kar cenimo. Želodčni red je poglavitni temelj te zaščite. Trinerjevo Grenko Vино je zdravilo, ki oživ: želodec, ustvari zdrav tek, ter spravi v redno delavnost ves prebavni ustroj. "Meni ugaja Trinerjevo Grenko Vино, ker se zdravega počutim, če ga pijem", nam je pisala Mrs. Jennie Simsie iz Allegany, N. Y., in vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ima v za-lozi Trinerjevo Grenko Vино. Poskusajte ga danes ter poskušajte tudi Trinerjev Liniment v slučajih revmatizma ali nevralgi-je in Trinerjev Mirlees Kašlja v slučaju prehlada. (Ad.)

Peter Zgaga

Neki rojak me je vprašal, zakaj ima tisti gospod, ki za "Naš Dim" zobe brusi in korenine dere, pred svojim priimkom črki ki J. M.

Tako globoko se nisem prodrl, toda zdi se mi, da je J. M. okrajšava za "Jadna Mizerija".

Časopisje poroča, da je odpotovala bivša avstrijska cesarica Cita v Lurd.

Splošno je znano, da je bivša avstrijska cesarica Cita jako klerikalna ženska.

Kaj je namen njenega potovanja v Lurd ni znano. Vprašanje glede lurskih čudežev ni popolnoma rešeno. Toliko je dokazov in protidokazov, da človek ne ve, kje se ga glava drži.

Brez vsakega napada na vero, bom pa tole zapisal: — Če je šla Cita v Lurd prosit za obnovev stare habsburške monarhije, se ni obrnila na pravi naslov.

To stvar imajo v rokah francoski in angleški diplomati, ki nimajo navade vprašati v Lurdu za svet in dovoljenje.

Na Kitajskem je izbruhnila državljanska vojna. Vodja konservativcev je general Vu. Njegov nasprotnik je general Lu. Udari-la sta se pri Kiangsu.

Kmalu se bo umela odločilna bitka. Zakaj vse to in kako vse to? Poročilo o kitajski politiki in kitajskih razmerah je skoraj tako zapleteno in neumljivo kot so zapiski sej v belgrajski narodni skupščini.

Edinosti, bodi mimogrede povedano, da sem bil pred leti par-krat v dvorani na osmi cesti, in sem najbrž s svojo navzočnostjo preprečil pretep. Biksali so se pa prej in pozneje, in se bodo še biksali, zato ker je dosti več pri-dig sovraštva kot pa ljubezni po-svečenih.

Mož je suženj denarja, ker ga služi. Žena je gospodar denarja, ker ga razdaja.

Edinole ameriški letaleci vedo, kako velik je svet in kako dolgo je potovanje krog njega.

Jugoslovanski kralj je zopet v Beogradu.

Ko je bival v Sloveniji, je bil nekaj časa gost najhujšega nemškega zagriženega barona Borna pri Trzinu.

Kralj daje Jugoslovanom dober vzgled. Ako se on brati z največjim bivšim avstrijskim podrepnikom, zakaj bi se tri jugoslovanska plemena ne pobratila, ko imajo medsebojno malo več skupnosti in sorodnosti kot jo ima Karadjordjevičeva dinastija z nemškimi baroni Borni.

Koverta naj se zahvali svojem učitelju klerikalizmu, škofu Bonaveturi, če ima med ameriški Slovenci tako malo uspeha.

Prijatelj mi poroča: Grdina je dobil skoraj istočasno dva telegrama:

V prvem mu je bila naznanjena smrt bogatega rojaka, drugi telegram je pa vseboval vabilo na katoliški shod.

In na drugi telegram je Grdina odbrzdjavil: — Počakajte malo. Rojaka moram pokopati. Takoj za njim pridete vi na vrsto.

Grozdje!

Rojaki, ki boste rabili ce-le kare grozdja to jesen, obrnite se za cene in druge podatke name, predno naročite od tujcev. Naslovite:

A. J. TERBOVEC
2231 Chestnut St.,
San Francisco, Calif.

Jugoslovanska**Natol. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave., East, Duluth, Minn.

Verhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg. 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg. cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Parotni odbori:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Združevalni odbori:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 383 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, Pine Bluffs, Wyo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačice se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na Glavni tajnik. Vse prijave naj se pošiljajo na pred-sednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišni-ka spricevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavija irredenta.**Opčine pri Trstu**

poitalijančije "Lega" že dolgo vrsto let, pa še vedno ni dosegla zaželjenega uspeha. Koncem avgusta je bila na Opčinah zopet velika "Legina" prireditev z namenom, pritegniti pod italijanski vpliv prebivalstvo, pred vsem pa deco. Ali Opčine ostanejo Opčine.

Vedno Pula.

Sedaj sta se postavila proti raz-lastitvenemu zakonu tudi istrski deželni zbor in puljski fašji. Sled-nji je predložil vladi obsežno spom-nenico, kateri pripoveduje, kako ljudstvo z zaupanjem gleda seda-njo vlado in kako pričakuje od nje pomoči. Vlada je potem svo-jega načelnika to pomoč tudi ob-ljubila. Ta načelnik vlade pa je tudi voditelj fašizma. Ni dopusten razgovor o njegovi besedi, ker ta ima veljavo nečesa, kar se mora zgoditi. Vlada ne more hoteti, da bi puljsko mesto razpadlo, ne more hoteti, da bi se vznemirjalo še dalje vsakdanje življenje, marveč mora primesti odrešenje. To je pi-sano naravnost na naslov Musso-linija, ali pomagalo ne bo nič, to je le eden zadnjih obupnih klicev h končnemu razpadu Pule.

Spominsko ploščo

so odkrili na Poldanoveu znanemu goriškemu turistu Taternollju, ki se je lani tam ponesrečil.

Naselbina Italijanov iz Julijske Krajine na Kavkazu.

Iz Rima poročajo, da je prišlo iz Moskve obvestilo sveta za delo in obrambo, po katerem se oddaja skupini Italijanov iz Julijske Kra-jine naprošena poljedelska kone-sija. Odkazn jim je na severnem Kavkazu teren za poljedelstvo, ži-vinorejo in trtorcjo.

Delo "Lege".

Lani je imela "Lega" otroških azilov med Jugoslovenci v Julijski

Krajini 41, letos jih je že 55. Po nekaterih azilih pri Trstu in v Istri je bilo do 100 otrok. S pri-hodnjim šolskim letom se otvorijo azili v Ajdovščini, Bistrici, Sežani, Berseču, Moščenicah, Dragi pri Lovranu in v Veprimu. Itali-jani levijo pri jugoslovanskih sta-riših otroščice in jih vodijo v svo-je otroške vrte; dajejo jim slad-šice in kako obleke, pa italijan-ščino jim vcepljajo v drobne gla-vice. Zaključek azilov je vedno povsodi primerno slovesen. Tako je bilo tudi te dni v Vipavi. Itali-jansko poročilo naglašja, kakor da se otroci hitro uče italijanščine. Razdelili so med otroke malo čok-lade in piškotov ter nekoliko blaga za obleke. Tako se vali po-tujčevanje na naše ljudstvo z vseh strani. Pritisk je silen. Italijani upajo, da bo nova generacija že popolnoma italijansko vzgojena. Čeprav ne bo še izginil slovenski jezik iz nje, se bo vendar sloven-ski človek prezentiral že kot Ita-lijan; počasi pozabi tudi svoj je-zik. Morda pa se vendarle Itali-jani motijo v svojih raznarodovalnih računih!

Jugoslovenci na Reki

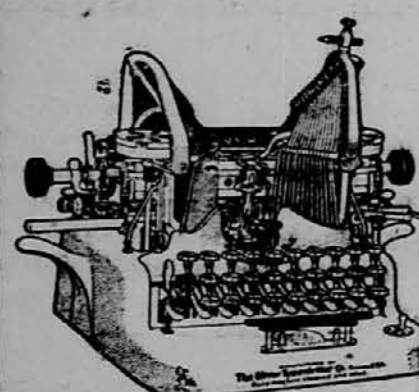
vprašujejo, kda jše prične po po-godbi postopati z njimi tako, ka-kor se postopa z Italijani v jugo-slovenski Dalmaciji? Preteklo je že sedem mesecev po sprejeti ob-vezi napram Jugoslovenom, pa se nikjer še ne opaža dolžnega postopanja. Pravijo, da se prične ta-krat, ko bodo podpisane in ureje-ne konzularne konvencije. To se je že zgodilo, torej?

CHARLES KARLINGER

1086 Addison Rd., N. E.
CLEVELAND — OHIO

Insurance

proti OGNJNU in NEVIHTI.
Rojakom se priporočam.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

5 strečico za slovenske čr-ke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lah-ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

22 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Metla.

Spisal Georges Pourcel.

Ljudje so se smehljali, če so videli iti mimo zakonec Piedaguelova: soprog je bil majhen in slaboten, brke so mu visele navzdol in oči je povešal. njegova žena pa je bila pravcata orjakinja. Poročil jo je bil vsled prigovarjanja prvovrstnih referenc.

— Najpopolnejša gospodinja so mu dejali. Pariz nima dveh takih kot je ona!

Že prve dni si je čestital, da je dobil v hišo tak dragulj. Kuhinja je bila svetila kot umetelni ogenj, jedilnica se je blestela kot ogledalo in spalnica kot svetilnica. Od zore do mraka je bojevala boj zoper prah z metlo in pnatim otepačem v naravnost strastnem zmoglostavlju.

Vendar, nekega dne, je dejala: — Celestin, od sedaj naprej mi bo kuhinja zadostovala. Pomisli, predno osnažim vse kovinaste dele. Ti boš pospravil sobe vsak večer, ko se vrneš iz urada, in ob nedeljah boš pa vse natančno očistil.

Ta razdelitev dela pa ni ugajala birokratu, ki se ni hotel pečati z gospodinjstvom. To je bil prvi rodoljubni preprič in naravno se je po hlevni Celestin vdal. Vsak večer je pospravil sobe in ob nedeljah je imel mesto počitka službo in skakal z metlo v roki po stanovanju.

Sicer se je skuša osvoboditi tega hlapčevstva, toda vsak poskus je že v kralji zadušila orjakinja, ki je gospodinjstvo vrela vse prereno in koje strašne pesti bi si bile lahko izvojevale, če bi bilo treba, vso avtoriteto.

To je trajalo mesece, celo leta. Soprog se je bil navadil na svoje suženjstvo.

— Če bi umrla, mu je dejala včasih žena s prijaznim glasom, bi se lahko preživljal kot smažilec stanovanj...

— Tako bi umrla z lahkim srčcem... Neki dan pa je on odšel. Kako to? Zgodil se je v človeškem življenju, da postane delo, ki ga je človek opravljal že dolga leta, naenkrat nemogoče. To je skrivnost človeškega srea.

Lepega nedeljskega jutra, ko je šla njegova žena nakupovat, se je pri pometanju ustavil in zasumjal.

Torej naj bi bilo tako vse lepe nedelje celo življenje? Nenadna je za ga je zagrabil, zlomil ga metlo na kolenu in vrgel oba kosa da leti čez sosednjo streho. Nato je šel na prosto čez polja in travnike, s trdnim sklepom, da se ne vrne nikoli več.

Razžaljena soproga ga je povsod opravljal. Saj je bil človek, ki brez nje niti ne bi znal povosčiti parketa. Surovina, ki jo je poleg tega še pretepal...

K razporočni razpravi k sodišču ni prišel in vse soproge znanke si pričale o njegovi skrajni surovosti napram ženi. Ta se je jokala. Sodnik je izrekel razporoko na podlagi krivde soproga.

Celestin se je kar začudil, ko je čital obsodbo. In kako je zaklel! Naenkrat mu je prišla velikansko spoštovanje pred samim seboj: vzravnal se je, zročil prsa, si postrigel visoke brke in izgledal čisto ameriško.

Ko je neki dan šel po prejšnjem predmetju, je čul govorjenje žensk, ki mu je silno ugajalo: — Postal je večji in lepši... Kako škoda, da je ta Celestin tak nasilnež!

Začel se je zanimati za boječe dekletke, ki se mu je vdalo v ljubezni in kateri je zaupal, da je v svojem prvem zakonu malo nasilno postopal s soprogo in da je bilo to vzrok ločitve. Dal ji je čitat obsodbo in občudovanje mlade žene do tega moža je precej naraslo.

— Vem, da Phrasie žaluje za menoj, ji je dejal. Ženske ne morejo pozabiti moža, ki jih je imel enkrat pod svojo pestjo. Če bi me spet videla, je v stanu, da se mi vrže v naročje ali pa poklekne pred menoj in me prosi oprostila.

— Čuj, dragec, kajne, da jo boš zavrnil!

Nekega dne pa je Celestin, ki je šel po mestu s svojo mlado soprogo, naenkrat iz nerazumljivega vzroka prebledel.

— Kaj pa ti je, ljubček? se je vzmirlila.

— Phrasie! Phrasie naju gleda, je zasopihal.

Napravil se je majhnega, čisto majhnega in se skrival za steber. Zdelo se mu je, da je mali deček od nekada. Ni je bil videl od one pomladnega dne, ko je zbežal od doma.

Ona se mu je bližala, bolj ogromna kot sploh kdaj. Moj Bog! kaj se bo zgodilo?

— Kam si dal metlo, Celestin? je vprašala s sikajočim glasom.

Bil je eden onih odločilnih trenutkov, ko mora človek zmagati ali umreti. Celestin je to razumel. Šlo je za njegovo čast, za njegovo srečo.

— Da, metlo, ki so jo odnesel na dan tvojega odhoda! Kam si jo dal? je ponovila divje.

Ljudje so se radovedno približali. Tu jo je pa Celestin bled, a odločen zavrnil:

— Metlo? Saj vendar veste dobro, gospa, da sem jo zlomil na vašem hrbtu.

(Prevel P. V. B.)

Zanimive številke.

O iznajditelju šaha pripovedujejo, da je šel s svojo iznajdbo kralju svoje dežele. Ta je bil šah tako vesel, da je obljubil iznajditelju izpolnitev vsake želje. "Toda želim", je rekel iznajditelj, da mi za prvo polje šahove deske daruješ eno pšenično zrno, za drugo dve, za vsako nadaljno polje po dvojno število zrn. Na prvi pogled se zdi ta prošnja skromna; če pa si stvar natančneje ogledamo, uvidimo, da jo skoraj ni bilo izpolniti. Ker ima namreč šahovska deska $8 \times 8 = 64$ polj, tedaj znaša vedno podvojeno število od polja do polja ogromno množico

18.446.744.073.709.551.615.

zrn. Izračunali so, da bi ta množina zadostovala, da se pokrija površina zemlje en centimeter visoko.

Drugi primer: Ker znaša povprečna starost človeka 30 let, in živi na svetu okoli 1500 milijonov ljudi, bi moralo vsakih trideset let tudi toliko ljudi umreti, torej v enem letu nad 50 milijonov, v enem tednu nad milijon. Dnevno torej umre 143.000 oseb, vsako uro 6600, vsako minuto 100, vsako sekundo eden ali dva človeka. Če računamo, da je bilo število prebivalstva sveta v vseh časih enako, kar seveda ni bil slučaj, ker stalno narašča, tedaj je od Kr. rojstva pa do danes umrlo 95.000 milijonov ljudi.

Zopet drug primer: Najfinejši stroj, ki brez defekta in prenehanja teče 70 ali 80 let in še več, je človeško srce. V vsaki uri bije okoli 5000, kar znaša do starosti 60 let 2 milijardi 639 milijonov in 300.000 krat.

Letna produkcija piva je znašala leta 1913 460.000.000.000 litrov. Če prenesemo to v sliko, bi to tvorilo reko v dolžini Rena, 200 čevljev široko in 6 čevljev globoko. Ena najstrašnejših elementarnih neizgovestih tajfun. Leta 1337 je bilo povodom tajfuna v dolini Ganga usmrčenih 400.000 oseb, leta 1854 na indijskem otoku pri Andomanih 40.000. Tajfun na otoku Formosa je leta 1911 uničil in porušil 26.000 hiš, v oktobru leta 1913 je vihar porušil 40.000 oseb. Preteklo leto je uničil tajfun luko Svatovo v Kitajski, pri čemur je bilo usmrčenih 50.000 oseb.

Nova klavnica v Gorici.

Pokrajinski upravni odbor v Vidmu je odobril goriškemu mestu najetje posojila 240.000 lir za zgradbo nove klavnice, katere je bila potrebna že zdavnaj.

Iz preteklosti naših domačih živali.

V davnih davnih časih se je pojavilo na zemlji zelo čudno bitje — pračlovek, ki je bil po fizični moči sicer podoben drugim sorodnim bitjem, po umstvenih sposobnostih pa je kraljeval nad njimi. To novo bitje v stvarstvu je značevalo v borbi za obstanek ter je polagoma ukrotilo vso naravo: tako se je razvila človeška kultura. Naravno, da je moral pračlovek sprejemati kot hrano od narave to, kar mu je pač samo nudila. Hranil se je sicer z različnimi jagodami in zrnjem rastlin, toda njegovo glavno opravilo je bil lov. Iz teh dveh virov njegove prehrane je nastalo pozneje poljedelstvo in živinoreja.

Pogosto se je pripetilo, da je ujel na lovu mlado žival. Prirojena radovednost ga je gnala, da ne ubije živali, temveč jo vzame v svoj brlog in redi. Bili so tudi slučaj, da se je žival sprijaznila s svojo usodo in potrpežljivo prenašala robstvo. Tako so se pojavile domače živali. Ker so se vsa pračloveška plemena pečala z lovom, imam opri vseh domačih živalih po največje praživali ki so bile udomačene v raznih krajih. Pozneje so prišla ta plemena v kontakt in so menjala med seboj tudi ukročene živali. Ta proces se je nadaljeval in dandanašnji je zelo težko dognati, odkod izvirajo ta ali ona vrsta domačih živali. Pozitivno lahko trdimo samo to, da je pračlovek ukrotil njete živali mnogo prej, nego se navadno misli. Avstralski divji pes dingoo je podivjal domači pes, ki je prišel tja kdove odkod davno pred odkritjem Avstralije. Vse dežele so dale svoje predstavitelje med ukročene živali. Evropa je dala nekatere pasme konj, raco in gos, Afrika osla in mačko, Amerika lamo in morskega prašička. Indija kokoši in goloba. Rogate živali izvirajo deloma iz Evrope, deloma iz severne Azije in Indije. Koza je doma v Mali Aziji. Psi pa predstavljajo tako mešanico krvi različnih praživali, da je zelo težko dognati njihov rodovnik. V njihovi krvi so zastopane mnoge praživali iz Evrope, Amerike, Azije in Afrike.

Pračlovek ni zavedno izbiral najlepših živali, pač pa je obdržal pri sebi podzavedno samo tiste, ki so mu najbolj ugajale bodisi po zunanosti ali po lastnostih. Na ta način ni prezrl niti slučajnega pojava imutacije. Iz teh imutacij so se razvile čisto nove neznane vrste živali. Na posameznih vrstah, ki so doma pri raznih človeških plemenih vidimo tudi znake psihologije in posebnosti dotičnega plemena. Odkoder imajo Francozi udomačenega kanarčka, se razlikuje od kanarčkov pri drugih narodih po pestri barvi perja in gizdavosti telesa, kar Francozi zelo cenijo. Nemški kanarček je izubil to lepoto in gizdavost, zato pa velja za najboljšega pevca.

Kitajsko nagnenje k majhnim gizdavi min čudnim živalcem je imelo za posledico, da so med domačimi živalmi na Kitajskem čudovite ptičke, ribice, miške, psički in mačice. Zelo mnogo zaslug domače živali so si pridobili Indijanci. Njim se imamo zahvaliti za kokoši. Divje kokoši žive v večjih skupinah, katerih vsaka ima svojega petelina, v džunglah Indije in na otoku Ceylon. Nekatere vrste domačih kokoši so še zelo sorodne divjim, druge pa so se prilagodile načinu življenja med ljudmi in niti se ne spominjajo več na svoje divje sestrice.

Zlasti Angleži imajo v tem oziru mnogo zaslug. Dandanašnji poznamo velike domače kokoši, ki tehtajo 8—9 kg in piščanske po eno četrtino kg. Še tudi take vrste, ki bi brez človeške pomoči izginile. To so kokoši, ki jajca samo zneso, nikoli pa ne vale. Slične vrste poznamo tudi med golobmi. Tako na pr. ne morejo mladiči neke posebne vrste golobov preključiti lupine, ker imajo pesla be kljune. Če bi ne bilo skrbne človeške roke, ki jim pomagajo iz lupine na svet, bi mladiči poginili. Te vrste "kulturni" golobje

Severova zdravila...
Zdravje v družinah.

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da žilodrec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO.
CLDAR RAPIDS, IOWA

nas spominjajo kulturnih žensk, ki brez babice in zdravnika ne morejo poroditi.

Med domačimi živalmi opazimo splošen pojav, da so postale v primeri z divjimi predniki bolj neumne. To si zelo lahko pojasnimo. Človek je skrbel za živali, redil jih je in ščitil pred sovražniki. Divja žival se mora sama braniti in iskati hrano. Neizprosnost borba za obstanek je razvila pri nji višjo inteligentnost. Človek na te lastnosti ni pazil in zato so polagoma pojemale. Pa tudi v tem slučaju velja poslovice, da ni pravila brez izjeme. Pes je potreboval človeka samo radi njegove umstvene sposobnosti. Človek je naučil psa loviti divjačino in varovati hišo. Cela stoletja so ljudje izbirali najboljše in najbolj inteligentne pse, in zato so nekatere vrste psi bolj inteligentni, kakor drugi. So tudi taki psi, pri katerih vidimo na prvi pogled, da vse razumejo in da jim manjka samo dar govora, pa bi razodeli človeku svoje misli.

V staro domovino so se podali.

S posredovanjem tvrtke FRANK SAKSER STATE BANK so odpotovali naslednji rojaki v staro domovino:

dne 2. avgusta s parnikom Olympic And Gorjane iz Venetia, Pa. v Sajevece pri Hruševju, V. G.

dne 6. avg. s parnikom Aquitania: Jernej Končar iz Forest City, Pa. v Vače pri Litiiji.

dne 8. avg. s parnikom President Wilson:

Marija Leban iz Brooklyn, N. Y. v Babno.

Matija Olovec iz Cleveland, O. v Oštere.

Savo Medich iz Duquesne, Pa. v Bijehina, Dal.

John Primšer iz Richwood, — W. Va. v Cerknico.

John Lisac iz McKeesport, Pa. v Slavski laz.

Ludvik Laurič iz Johnsonburg, Pa. v Hrib.

Louis Rotbar iz Cornplanter, Pa. v Palčje, V. G.

Louis Iskra iz Forrestville, N.Y. v Zabiče, V. G.

Antoni Gerl iz Verona, Pa. v Studena gora, V. G.

Joe Vatovec iz Salem, O. v Orehek, V. G.

Frank Gasperšič iz Verona, Pa. v Prem, V. G.

dne 11. avg. s parnikom Suffren: Melhior Samsa iz Pickens, — W. Va. v Goro pri Sodrčici.

dne 16. avg. s parnikom Leviathan: Joseph Nemanič iz Standarville, Utah v Božakovo.

Ludvik Jesenšek iz Herminie, Pa. v Peče.

Rudolph Miklič iz New York, N. Y. v Podpresko.

dne 20. avg. s parnikom Paris: Jernej Pekle z družino iz Brooklyn, N. Y. v Vaci pri Ljubljani.

Anton Dekleva z družino iz So. Dayton, N. Y. v Nadanje Selo.

Leon Bergoč z družino iz Grays Landing, Pa. v Knesak.

Joseph Čož iz Marquette, Mich. v Podbeže, V. G.

dne 27. avg. s parnikom France. Rudolph Opač iz Wylam, Ala. v Štrit.

Mike Stibel iz Eveleth, Minn. v Lazi.

dne 30. avg. s parnikom Homerie Joseph Mantony iz Detroit, Mich. v Domžale.

Harry Mantony iz Detroit, Mich. v Domžale.

Alojziji Mantony iz Detroit, Mich. v Domžale.

Joseph Maljavce iz Redhouse, N. P. v Bisterza.

dne 3. septembra s parnikom Berengaria:

John Accetto s soprogo iz Cleveland, O. v Ljubljano.

John Klemenčič iz Cleveland, O. v Senočet.

John Žunter iz Auburn, Wash. v vas Nizka pri Rečici.

Matija Zega iz Turtle Creek, Pa. v Grahovo.

dne 6. sept. s parnikom Majestie: Ludvik Pleskovič z družino iz Tyre, Pa. v Mohaber.

Anton Mikulič iz Emporium, Pa. v Travnik.

Anton Debeljak iz Herrick, O. v Travnik.

Joseph Kordiš iz Herrick, O. v Travnik.

dne 6. sept. s parnikom Martha Washington:

Matt Mažar iz Chisholm, Minn. v Andrijevec, Slavonija.

Joseph Grill iz Cleveland, O. v Brezje.

Kristian Možina z družino iz Cleveland, O. v Cesto pri Sv. Križu.

Matija Terpin z otroci iz Nokomis, Ill. v Otoke.

Louis Berjak iz Steclton, Pa. v Žužemberk.

Marija Svašnik iz Brooklyn, N. Y. v Trava.

Paula Mantel iz Brooklyn, N. Y. v Lienfeld.

Florijan Zadnik iz Pittsburgh, Pa. v Gabrje.

John Šuštar iz Arroyo, Pa. v Jablanca.

Joseph Jaksetič iz Arroyo, Pa. v Trpčane.

Franc Jaksetič iz Arroyo, Pa. v Trpčane.

Peter Stare iz Cleveland, O. v Kolicevo.

Andrej Kalčič iz Tacoma, Wash. v Pasjak.

Frank Tomažič iz Indianapolis, Ind. v Kostanjeva.

Matija Stanič iz Lowellville, O. v Matulje.

Joseph Kovačič iz Bridgeville, Pa. v Harije.

dne 10. sept. s parnikom Paris:

Ljubica Trumbetaš iz Carbon-dale, Pa. v Koprivnice.

John Rutar z družino iz Milwaukee, Wis. v Gorišci vas.

Marija Gorše z otroci iz Ely, Minn. v Prigorico pri Ribnici.

Frank Vidervol iz Ely, Minn. v Rakitnico.

Anton Merhar iz Ely, Minn. v Rakitnico.

John Blatnik iz Finneyville, Pa. v Grašča vas.

Vincenc Kodelic iz Cleveland, O. v Koziane.

Frank Zadnikar iz Cleveland, O. v Krško.

Teško delo

ne škoduje nikomur, ki je dober zdravila

OSTANITE SPOSOBNOSTI s tem, da masirate svoje mišice vsak večer predno ložite. Dobro se združuje z dobrim starim zaslugam.

PAIN EXPELLER

Reg. U. S. Pat. Off.

In PREPARE: CITE utrujenost, vnetje mišic, bolečine v hrbtu. Boleče mišice in zdravi in nikdar vam ne bo nobeno more biti brez ene steklenice. Ni pristen, če nima ANCHOR znamke.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

APARTMENT DVEH SOB

se odda posameznikom ali paru v zelo mirni hiši. Vprašajte v pisarni 403 East 5th St., New York, N. Y. (6x 6.—12.)

Kje je moj sin JOŽE TURK, doma iz Babnega polja, št. 39, domače Močlarjev. Zadnje njegovo pismo sem prejela pred štirimi leti iz Allogheny, Pa. Jaz ne morem več gospodariti njegovega posestva, zato ga prosim, da se takoj oglasi. Če pa kdo kaj ve o njem, naj mi poroča, zakar mi bom hvaležna. — Antonija Žagar, Babno polje, št. 39, pošta Prezid, Jugoslavija. (2x 13,15)

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

ŠPICIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih. In ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozl 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liase po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne bolezni v mehuru, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. svecer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prekern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glasuove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi	2.50

(K naročilu priložite pokritje v knamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

62 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Epikal Rafael Sebastiani. — Za G. N. priredil G. P.

67

(Nadaljevanje.)

— Ni tako, — je rekel Asad. — Sakr-el-Bar pozna to skrivališče tako dobro kot jaz sam. Poslužil se ga je že več kot enkrat. On sam mi je rekel, da je to skrivališče najbolj primerno za prežo na špansko ladjo.

— Če bi odjadral sam, bi se gotovo ne brigal dosti za špansko galero. Druge stvari ima v mislih, oče moj. Le pogledj ga, vsega zaplojenega v misli. Skoro celo potovanje je bil tak. Zdi se mi kot človek, ki je bil ujet v past ter je sedaj obupan. Le opazuj ga.

— Alah naj to odpusti, — je rekel oče. — Ali bo tvoja domisljaja vedno podpihovala tvojo zlobnost? Ne karam tebe, pač pa tvojo stilijsko mater, ki je zanimala v tebi to sovraštvo. Ali me ni dovedla do tega, da sem vpriporil to nepotrebno potovanje?

— Mislim, da si pozabil zadnjo noč ter ono frankovsko deklinno, — je rekel sin.

— Ne, napačno misliš. Nobene stvari nisem pozabil. Pozabil pa tudi nisem, da moram biti dosledno pravičen, kar mi je Alah podelil čast, da sem paša Alžirja. Bodi pameten, Marzak. Mogoče bo prišlo že jutri do boja. Videl ga boš in po takem prizoru si ne boš nikdar več drznil reči kaj zlega o njem. Boljše je, da se spraviš z njim.

Dvignil je svoj glas ter poklical Sakr-el-Bara. Marzak je stal zamišljen, kajti niti malo mu ni padlo v glavo, da bi se spoprijaznil s človekom, o katerem je domneval, da ga je oropal njegovih pravic. Kljub temu pa je pozdravil Sakr-el-Bara, ko je prišel slednji v bližino.

— Ali te vznemirja misel na prihajajoči spopad, ti pes vojne? — ga je vprašal.

— Če me vznemirja, ti punčka miru? — se je glasil ostri odgovor.

— Zdi se mi tako. Tvoja razmišljenost...

— In misliš, da je to znak strahu?

— Kaj drugega.

Sakr-el-Bar se zasmejal.

— Kmalu mi boš rekel, da sem bojazljivec. Svetujem pa ti, da čakaš, dokler nisi ovažal krvi in smodnika, kajti šele potem boš vedel, kaj je strah.

Ta malenkostni preprič je vzbudil pozornost častnikov Asada, ki so se nahajali v bližini. Biskain in trije drugi so stopili poleg paše ter zrlili na prizor z istim zanimanjem kot paša sam.

— Res je, — je rekel Asad ter položil roko na rame Marzaka.

— Njegov nasvet je pameten in zdrav. Čakaj, dečko, dokler ga ne vidiš navaliti na krov krivoverske ladje.

Marzak pa se je umaknil, kot da se hoče iznebiti oprijema očeve roke.

— Ali si se celo ti pridružil njemu ter mi očitaš pomanjkanje izkušenosti? Moja mladost je zadosten odgovor. — Ne morete pa mi očitati, — je dostavil v trenutnem napadu jeze, — da mi manjka izurjenosti v orožju.

— Prostor za njega, — vzkliknil Sakr-el-Bar, hudomušno. — Videl bom čuda.

Marzak je zrl nanj z očmi, ki so se v trenutku zožile.

— Dajte mi lok, — je rekel, — in pokazal vam bom, kako je treba streljati.

— Ti mu hočeš pokazati? — je vzkliknil Asad. — Ti, njemu? Njegov smeh je zvenel povsem odkritosrčno.

— Prihrani si svojo sodbo, o oče, — je rekel Marzak mrzlo.

— Tepec si, dečko.

— Njegovo postavljanje je manjše kot moje.

— In kakšno je tvoje? — je rekel Sakr-el-Bar. — Ali hočeš za deti otok Formentera iz te daljave?

— Ti si drzneš rogati se mi? — je vzkliknil Marzak.

— Kakšna drznost je na tem? — je vprašal Sakr-el-Bar.

— Pri Alahu, izvedel boš.

— Ponižno čakam sodbe.

— In deležen je boš, — se je glasil strupeni odgovor. — Vigittello, en lok zame in drugega za Sakr-el-Bara.

Vigittello je skočil pokonci, da izpolni povelje, a Asad se je pričel zopet smejati na glas.

— Če bi postava proroka ne prepovedovala stav... — je pričel, a Marzak ga je prekinil.

— Že davno bi moral predlagati to stavo.

— V takem slučaju, — je rekel Sakr-el-Bar, — bi bila tvoja možnja prazna kot je tvoja glava.

Marzak se je ozrl nanj ter se zamišljivo zasmejal. Vzel je lok, katerega mu je prinesel Vigittello in šele takrat je postalo očito, kaj namerava storiti.

— Govori sedaj, — je rekel mladič. — Tam je oni zavoj, na katerem je madež smeje, komaj večji kot zrenica mojega očesa. Napenjati boš moral svoje oči, da zapaziš ta madež. Glej, kako bo priletela moja puščica.

Ko je govoril to, je pazno zasledoval obnašanje in poglede Sakr-el-Bara.

— Izbral si boš nevidno mesto, — je rekel Sakr-el-Bar, — ter rekel nato, da si ga hotel zadeti. To so stari triki. Pojdi in zabavaj baše z njimi.

— Dobro, — je rekel Marzak. — Če nočeš tega, bom vzel kot cilj tenko vrv, s katero je povezan zavoj.

Dvignil je svoj lok. Sakr-el-Bar pa ga je prijel za roko s silo orjaka.

— Čakaj, — je rekel. — Hočem, da si izbereš drugi cilj in si cer radi različnih vzrokov. Nočem, da bi tvoja pušica zašla med veslarje ter ranila koga. Sužnji so bili izbrani v posebnem namenu, da dobro delajo. Nadaljni vzrok je, da znaša razdalja le deset korakov. Vsak otrok bi lahko pogodil cilj.

Marzak je povesil svoj lok in Sakr-el-Bar je izpustil oprijem. Zrla sta srepo drug na drugega.

Sakr-el-Bar je pokazal nato na oljko, ki je stala na bližnjem griču.

— Tam je cilj za moža, — je rekel. — Poženi pišico skozi najdaljšo vejo prve oljke.

Marzak pa je skomignil z rameni, zaničevalno.

— Vedel sem, da boš odklonil cilj, katerega sem si izbral, — je rekel. — Ona oljčna veja je tako blizu, da bi je ne mogel zgrešiti niti otročaj.

— Če je ne more izgrešiti otročaj, je tudi ti ne moreš, — je rekel Sakr-el-Bar, ki se je medtem postavil med Marzaka ter zavoj.

— Pokaži, če znaš zadeti, Marzak.

— Če je ne more izgrešiti otročaj, je tudi ti ne moreš, — je rekel Sakr-el-Bar, ki se je medtem postavil med Marzaka ter zavoj.

— Pokaži, če znaš zadeti, Marzak.

— Če je ne more izgrešiti otročaj, je tudi ti ne moreš, — je rekel Sakr-el-Bar, ki se je medtem postavil med Marzaka ter zavoj.

— Pokaži, če znaš zadeti, Marzak.

— Če je ne more izgrešiti otročaj, je tudi ti ne moreš, — je rekel Sakr-el-Bar, ki se je medtem postavil med Marzaka ter zavoj.

— Pokaži, če znaš zadeti, Marzak.

Poslednji sen.

Pierre Mac Orlan.

Na smrt obsojeni leži iztegnjen na hrbtu na svoji postelji in prešpava svojo 37. noč, svojo 37. moro. Bil je razbojnik najhujše vrste in njegov zločin je navdal vso deželo z grozo. Pomovno prenešen v kraljestvo nočnih fantazij je sanjal svoj dogodek s hladnokrvno asnostjo.

Ta mora se je pričela z brutalnim prekinjenjem dremanja človeka, ki ni ničesar drugega, ko magnetični spanec. Vrata njegove celice so se odprla ob jutranji zori in uradne osebe so se zbirale okoli postelje obsojenca z obrazi, ki nikakor niso odgovarjali okoliščinam. Z zmedenimi očmi in tresočimi rokami se je vzravnal morilec na svojem ležišču in poslušal o-supljive besede. Prijatelj moj, je dejal nadpaznik, mi prihajamo iz popolnoma drugega zaročka, kakor si vi to mislite. Vaša nedolžnost je dokazana in prihajam z malogom, da vas obvestim o svobodi.

Kri je začela hitreje krožiti po žilah moža, poskusil se je smehljati in se zgrabil ob obema rokama za glavo, toda veselje, ki ga je prevzemalo, je pretlo, da bo prekoril svoje meje. Pritisnil je dlan na glavo, kot da bi hotel zadržati svoje sanje na sencah.

Z zarečim obličjem in onemogli mi rokami se je pričel pripravljati Dvignil je kozarec: "Izvrstno vina za odhod. Med pripenjanjem kravat in potem, ko si je pristregel brke, se je šahil s svojimi pazniki. Ko je bil obrvit, je zamenjal kazensko uniformo s svojo obmoševno vagabundsko obleko: križaste hlače, obrabljeno suknjo in visok klobuk, ki mu je podajal neko gotovo sličnost z Robertom Macai-rom.

"Ah!" je dejal vzhicem, "prost. Nič več človek v verigah."

Bil je svetel dan in solnce je sijalo v zamreženo celico. Mož je motril svojo obleko poln spominov in gladil z nadaljnjo gube svoje ga suknjice.

"Naprej, zdravstvuj, zapor!"

Je še dejal. Celicna vrata so se odprla pred njim in slastno je vdihnil sveži zrak. Dva nadzornika sta ga predramila iz njegove zamisljenosti in ga odpeljala ob visokem zidu do neklih stranskih vrat, ki vodijo na prosto. Želela sta mu srečo in ga potisnila na pot, ki je bila na eni strani obdana od neke reke, na drugi pa od zidu neke pristave.

Osvobojeni kaznjence je nastopil solnično pot in ko je korakal polagoma naprej je premišljeval svoj doživljaj. Njegovo zaničevanje do pravice se je izlilo v tiho smehljaj.

Tristo metrov od ječe se je pot cepila; na desni se je končala pred napajališčem ob robu reke, na levi se je iztekala, ne da bi se brigala za staro, daleč odprto omrežje.

Mož je okleval. Bal se je, da zaide na pristavi tujih ljudi, vendar ni hotel preplavati reke. Ljubka, majhna deklica, ki je trgala za železno ograjo cvetice, ga je iztrgala njegovi negotovosti.

"Vi iščete pot, gospod," je rekla deklica. "Pojdite do hiše mojega očeta, tam dol je gostilna s pronočnim. Moj oče vam bo pokazal pot."

Kaznjence je strmel v otroka prepaden. Nenadoma je udaril veselo z odrezano šibo ter krenil proti mali gostilni ob robu pota, katere škrljasta streha je gledala iz drevja.

Pri vratih gostilne je pušil štiri-desetleten mož temne polti in širokih pleč kratko belo pipo.

"Bog živi," je dejal odpuščen kaznjence.

"Dober dan," je odgovoril gostilničar.

"Rad bi zvedel za svojo pot," je rekel mož, "kajti nočem, da bi me zgrabili na privatnem posestvu." Pristavil je: "Še enkrat."

"Torej si prost, tovariš," je rekel postavni gostilničar.

Mož je dvignil glavo in je zagledal v porednem pogledu onega žarek tople naklonjenosti.

"Tri leta sem sedel in sedaj sem zopet na cesti. Imam nekoliko gotovine, izpijva ga torej kozareček, predno se ločiva."

"Vstopi," je dejal gostilničar. Mož je vstopil in je postavil svojo palico poleg sebe. Dvorana v kateri se je mahajal, je bila bolj podolna obednici meščanske hiše, kakor gostilniški sobi. V belih vazah iz fajanse, ki so jih držali polzlačeni levji krepilji, so bile gostostebelne cvetlice. Na kredenci za majhnimi galerijami iz razlagnega lesa so stali v vrstah krožniki z otročiji slikarjimi.

"Vam je dobro tukaj," je dejal nekdanji smrt obsojeni. "Proketo dobro, izvrstno! Ali imate mnogo gostov?"

"Bah," je odgovoril gostilničar. "Živi se tako, tako. Zato izkoristim priliko, če se mi nudi, da izpijem s človekom, ki zna žveti, kozareček vina in pojem kosček kruha."

Vonj po zeljnatih juhi je prihajal iz kuhinje in je napočil obednico. Spajal se je ljubko s krivim pogledom, ki ga je mudil skozi odprto okno v orijentalnem bogastvu cvetočih vrt.

"Žena," je zaklical gostilničar. "poldne je. Povrni za enega več."

"Sprejeto," je dejal mož, ki mu je zlezlo rumeno vino v glavo.

Med jedjo je imel gost mnogo zapeljivih besed za lepe oči mlade gospodinjice. Dvignil je kozarec in dejal, obrnjen proti gospe: "Na zdravje!"

Obed je bil obed malih rentirjev. Kuharica se je izkazala s pravo obilnega in enostavnega obeda. Morilec, vzhicem, je jedel, pil in čeblljal neprenehoma. Naročil je steklenice: "Ta je moja znamka, plačam, ne, ne, pustite, ta steklenica je moja. Ni še jutri, ko mi bo treba na koeke s Charlotom."

Obmolnil je, kajti gostilničar je pokazal z drskimi zmigom glave na malo deklico, ki je tolkla glasno z žlico po krožnikih.

"Hitro, jej lepo," se je kregal oče. Nato se je nadaljeval obed s kozarcem konjaka.

"Oj, stari," je rekel mož, ki je postal mehak, "hočem zopet na cesto. Koliko ti dolgujem?" Iskal je v svojem telovniku in izvlekel srebrn denar, od katerega se je strkljalo nekaj kosov na tla.

"Takoj boš plačal," je dejal gostilničar. "Pa pojdiva še malo po vrtu sprehajati se in čeblljati."

Stopila sta na vrt im tisoč cvetlič ju je pozdravil os svojim vonjem.

Mož je napel nozdri. Ko pa je videl tri velike kmete ki so goloroki grabili po drevedu, je napravil obrambno kretnjo z roko. Gostilničar ga je z dvema besedama pomiril: "Moji hlepacji," je dejal. Hodeč od drevedora do drevedora in ustavlja se tu in tam, medtem ko je posestnik slavil za sklade svojega vrtu sta prišla moža do grma, ki je bil pokrit z rožami. Listi grma so bili razjedeni od zlatih minic.

"Hej, stari," je dejal morilec. "Po kateri poti naj krenem, da pridem do pantinske pošte."

"Toda ti se nisi vsega videl, tovariš!" In gostilničar je potisnil svojega spremljevalca naprej. S početka ni ta ničesar videl. Pet metrov pred njegovimi očmi sta štrleli dve temno rdeči pobarvani trdnjavi v zrak. Njegova negotovost ni dolgo trajala. Z enim samim pogledom je spoznal znano alhueto.

V tem trenutku so se v resnici odprla vrata njegove celice. Nad vse prepaden je premišljeval nesrečnik o vzrokih svojega resničnega pre-

ROYAL MAIL

Naravnost v Cherbourg in Hamburg. PRIPRAVNE ZVEZE Z

JUGOSLAVIJO.

Privatne kabine — Izborna hrana. Ujuna potreba.

ORBITA 20. sept., 5. nov. ORCA 4. okt. OHIO 8. okt.

Za informacije vprašajte svojega lokalnega agenta ali pa

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

Sanderson & Son, Inc. Agents 25 Broadway New York City

bujenja, z očmi živali, ki se je ujela v past. Spoznal je višjega paznika, postavnega gostilničarja njegovih sanj. — "Charlot!" je zajekljel krvnikovo ime. Zlatnica se je razširila v rdeči lisi na njegovem nepopisljivem obrazu.

Nato je padla krvnikova roka na ramo obsojenca, čigar glava je kolebala brez moči z ene rame na drugo.

Neranjliv mož.

Iz praške klinike so izpustili nekega Dvoraka, ki je — kakor se poroča — nekaj indijskega fakirja. Star je 24 let in neobčutljiv za rane in bolečine. Požira na koščke razbito steklo, ga prežveči na pol četrti cm in prebavlja. Fotografirali so ga že z Roentgenovimi žarki in videli, kako potuje steklo po želodcu in črevah. Tudi si nabode v telo buček, koliko hoče. Podoba je, da mu to ne dela prav nobenih bolečin, kar se pojasnjuje z avto-sugestijo, v kateri se živi. Pred leti so mu v Toplicah vsugerirali v hipnozi, da je neranjliv in proti bolečinam brezčuten. In danes veruje, da njegova nedovzetnost od tod izvira.

Umeje pa še druge reči, kakor na pr. jesti papir. Cel nedeljski časopis spravi pod streho kakor kakor bi česnje zobal. Zdravniki v bolnici so se zelo zanimali za ta izredni pojav. Dvorak je služil prej pri policiji, danes je pa izvošček.

JUGOSLOVANSKA MORILKA.

Detroit, Mich., 12. septembra. Tukaj so aretirali Mrs. Evfemijo Mondič, ki je priznala, da je usmrtila Johna Hodoroviča baje zato, ker je usmrtil njenega tretjega soproga Josepha Sokolskega.

Sodišče ji hoče dokazati, da je bila že devetkrat poročena, kar pa ona odločno taji.

ODVEDENA UČENKA POROČENA.

Pred kratkim je neznanokam izginila petnajstletna Gusie Seto-

la iz Bayonna, N. J. Vsa policija je poizvedovala za njo, pa brez uspeha. Mati je že domnevala, da so jo odvedli neznanici in umorili.

Včeraj je pa dobila mati iz Philadelphije pismo naslednje vsebine: — Jaz sem poročena. Z mojim sva jako srečna. Odpustite mi!

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH —

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je svezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji z znatnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1. do \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj s denarjem razpolaga. Vred tega priporočamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslati se drugega načina ter označiti na nakazilu: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (poen) za Združene države. Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek sopot na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil na zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vred tamonjih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji neenkrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem s onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dolarje oziroma lire slasti, onim, ki biva jo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potom brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1, stroški za direktno brzojav (Cable pa: v Jugoslavijo \$5, v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo za natančno pojasnila ter pripomočki, v katero državo žele denar poslati.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

82 Cortlandt St., New York

Kretanje parnikov - Shipping News

16. septembra: Reliance, Cherbourg; Sierra Ventana Bremen.

17. septembra: Aquitania, Cherbourg; France, Havre.

18. septembra: Mongolla, Cherbourg; Wuertemberg Cherbourg in Hamburg.

19. septembra: Giulio Cesare, Genoa.

20. septembra: Homerio, Cherbourg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Orbita, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne.

21. septembra: Pittsburgh, Cherbourg; York, Cherbourg in Bremen.

22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Chicago, Havre; Dullio, Genoa.

23. septembra: Zeeland, Cherbourg.

24. septembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Mount Clay Hamburg; Muenchen, Bremen; Volendam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.

25. septembra: Resolute, Hamburg.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

2. oktobra: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

4. oktobra: Olympic, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Rochambeau, Havre; Bremen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

1. oktobra: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.